

Nie będzie wspólnej polityki surowcowej Unii Europejskiej?

Jerzy Nawrocki¹

W dniach 16–18 czerwca br. w Madrycie odbyła się *European Minerals Conference*, zorganizowana przez hiszpańskie *Ministerio de Industria, Turismo y Comercio*, w ramach prezydencji tego kraju w Unii Europejskiej. Jej współorganizatorem była hiszpańska służba geologiczna (*Instituto Geológico y Minero de España*).

Celem konferencji było między innymi podsumowanie dorobku działającej przy Komisji Europejskiej grupy eksperckiej, dedykowanej europejskiej inicjatywie surowcowej (*The European Union Raw Materials Initiative: Sustainable Access to Resources in Europe*). Grupa ta przedstawiła opracowania, w których zdefiniowała między innymi strategiczne dla UE surowce mineralne, a także wniosła postulat stworzenia dla pewnych obszarów problematyki surowcowej wspólnej polityki Unii Europejskiej, również z pewnym zakresem wspólnych regulacji prawnych. Obszary te nie obejmowałyby surowców energetycznych. W ubiegłym roku odbyły się w Pradze i Lulei konferencje promujące europejską inicjatywę surowcową. Druga z nich podsumowana została Deklaracją z Lulei, w której między innymi stwierdzono, że UE musi podjąć zdecydowane działania w celu zabezpieczenia dostępu do strategicznych dla rozwoju Europy surowców mineralnych.

Jedną z sesji konferencji madryckiej była dyskusja przy okrągłym stole kilku specjalnie na tę okazję zaproszonych gości. Dyskusję tę prowadzili w obecności kilkuset uczestników spotkania: Alfred Maier (dyrektor generalny Departamentu Energii i Górnictwa Federalnego Ministerstwa do spraw Gospodarki, Rodziny i Młodzieży Austrii), Ulrich Kullmann (dyrektor w Federalnym Ministerstwie Gospodarki i Technologii Niemiec), Jose Perdigoto (generalny dyrektor Departamentu Energii i Geologii Ministerstwa Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Portugalii), Ann-Christin Cederlund (dyrektor w Ministerstwie Przedsiębiorczości, Energii i Łączności Szwecji), jak również piszący te

słowa. W końcowej fazie sesji głos zabierali również pozostali uczestnicy konferencji. Zasadnicze pytania i problemy stawiane przez hiszpańskiego moderatora dotyczyły potrzeby istnienia wspólnej polityki surowcowej Unii Europejskiej i obszaru, który mogłaby objąć. Przedstawiłem pogląd, że w pewnym zakresie taka wspólna polityka jest UE potrzebna. Dotyczyłaby ona zwłaszcza ochrony złóż surowców mineralnych przed zabudową i innymi działaniami ograniczającymi możliwość ich wydobycia. Obligatoryjne mogłoby być na przykład umieszczanie udokumentowanych złóż w planach zagospodarowania przestrzennego. Z biegiem obrad okazało się niestety, że pogląd mój jest odosobniony. Dyskutanci z Austrii, Niemiec i Szwecji byli przeciwni jakiegokolwiek wspólnej polityce surowcowej Unii Europejskiej, uważając, że poruszane problemy powinno się rozwiązywać wyłącznie w ramach własnego prawodawstwa. Proste wytłumaczenie takiego stanowiska przedstawiła reprezentantka Szwecji mówiąc, że skoro Szwecja w dziedzinie surowców innych niż energetyczne jest w 98% samowystarczalna, to dla spraw związanych z importem diamentów wspólna, unijna polityka surowcowa jest Szwecji zupełnie niepotrzebna. Tak negatywne nastawienie przedstawicieli rządów istotnych państw UE upoważnia do stwierdzenia, że w najbliższym czasie wspólnej polityki surowcowej Unii Europejskiej nie będzie.

W ramach innych sesji konferencji madryckiej licznie obecni przedstawiciele Komisji Europejskiej prezentowali punkt widzenia UE na problematykę eksploatacji surowców w kontekście obszarów chronionych NATURA2000, gdzie na rozluźnienie wymogów nie ma co liczyć, a także omawiali problemy związane z eksploatacją kruszyw i innych surowców z dna morskiego w odniesieniu do ochrony siedlisk organizmów morskich. Zapowiedziano, że odpowiednie regulacje prawne Unii Europejskiej już wkrótce nie pozwolą na niekontrolowaną eksploatację surowców mineralnych z dna morskiego, nawet gdyby były to tylko piaski służące do wzmacniania i odbudowy brzegu morskiego.

¹Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; jerzy.nawrocki@pgi.gov.pl